II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 25 november 1981

inzake een procedure op grond van artikel 15 van Verordening nr. 17 van de Raad (IV/29.895 — Telos)

(Slechts de tekst in de Franse taal is authentiek)

(82/124/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962 (1), en met name op artikel 15, lid 1, sub b),

Gezien de brief van de Commissie van 21 november 1979 aan Telos SA betreffende een formeel verzoek om inlichtingen conform artikel 11, lid 3, van Verordening nr. 17 en gezien het antwoord van Telos van 7 februari 1980,

Gezien het besluit van de Commissie van 18 november 1980 om de procedure in te leiden,

Gehoord de betrokken onderneming conform artikel 19 van Verordening nr. 17, juncto Verordening nr. 99/63/EEG van de Commissie (2),

Gezien het op 17 juni 1981 door het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities conform artikel 10 van Verordening nr. 17 uitgebrachte advies,

Op grond van de navolgende rechtelijke en feitelijke overwegingen :

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. 127 van 20. 8. 1963, blz. 2268/63.

I. De feiten

1. Telos SA (hierna Telos te noemen) is sinds januari 1972 alleenverkoper voor Frankrijk van de door de onderneming Victor Hasselblad AB te Göteborg, Zweden, (hierna Victor Hasselblad te noemen), gefabriceerde fotoapparaten en toebehoren.

2. Op 6 juli 1978 heeft de kleinhandelaar in fotografische artikelen Camera Care Limited (hierna Camera Care te noemen), met zetel te Belfast (Noord-Ierland), bij de Commissie tegen Victor Hasselblad en zijn alleenverkoper voor het Verenigd Koninkrijk, de onderneming Hasselblad (GB) Limited (hierna Hasselblad (GB) te noemen), een klacht ingediend in overeenstemming met artikel 3 van Verordening nr. 17.

3. Op grond van de in de klacht van Camera Care naar voren gebrachte feiten kon de Commissie constateren dat Victor Hasselblad in samenspel met Hasselblad (GB) in 1978 met succes export uit EEG-Lid-Staten, met name uit Frankrijk, naar het Verenigd Koninkrijk verhinderd heeft.

4. Om deze aangelegenheid met volledige kennis van zaken te kunnen onderzoeken, heeft de Commissie op 21 november 1979 aan Telos een formeel verzoek om inlichtingen conform artikel 11 van Verordening nr. 17 gezonden.

5. Het verzoek om inlichtingen vermeldde met name dat de Commissie op grond van een klacht van Camera Care tegen Victor Hasselblad en Hasselblad

(GB) optreedt en dat hun gedrag een inbreuk zou kunnen opleveren op de concurrentieregels van het EEG-Verdrag.

6. In het verzoek om inlichtingen stond onder andere de volgende vraag (vertaling):

„...

3. In uw brief van 11 september 1978 hebt U Camera Care Ltd geschreven: „Gezien onze overeenkomst met Hasselblad Zweden zijn wij verplicht te constateren dat wij geen transacties met U kunnen sluiten (1)".

Uit welke clausule vloeit deze verplichting voort en wie heeft U verboden Hasselblad-camera's naar Groot-Brittannië uit te voeren ?".

7. Telos zond de Commissie op 7 februari 1980 een brief in het Duits waarin de volgende passage voorkwam (vertaling):

„...

3. Wij hebben geen enkele contractuele afspraak die ons verbiedt, materiaal naar klanten uit de EEG of andere landen te exporteren. Wij maken principieel geen onderscheid tussen Franse en buitenlandse klanten, zolang onze rekeningen worden betaald ..." (2).

Voorts verklaarde Telos dat hij zijn relaties met Camera Care alleen had afgebroken,

„omdat Camera Care de geleverde produkten niet overeenkomstig de afspraak in Arabische landen, maar in Groot-Brittannië had verkocht en omdat Camera Care bovendien vervangingsonderdelen geleverd wilde hebben ..." (3).

De verwijzing naar de overeenkomst met Victor Hasselblad zou alleen maar een voorwendsel geweest zijn om de relaties te verbreken.

8. Bij een op 30 juni 1980 bij Telos en Hasselblad (GB) conform artikel 14 van Verordening nr. 17 verrichte verificatie hebben de ambtenaren van de Commissie documenten aangetroffen waaruit het volgende blijkt:

9. Op 18 juni 1974 heeft Victor Hasselblad aan Telos een brief gezonden waarin de fabrikant in algemene termen klaagde over de „piratenimport" uit Frankrijk. Hij wees erop dat hij, Victor Hasselblad, het uiterste deed om de verkoopgebieden van de alleenverkopers tegen dergelijke import te beschermen. Hij verzocht Telos om de exporterende handelaren op te sporen en hem dienaangaande commentaar te leveren.

10. In een brief van 8 juli 1974 aan Victor Hasselblad heeft Telos beloofd deze „piratenimporten" in het oog te zullen houden.

11. Op 5 juli 1978 belde Hasselblad (GB) Telos op en deelde hem mede dat Camera Care op de Engelse markt een Hasselblad-lens had verkocht, welke in april 1978 door Victor Hasselblad aan Telos was verkocht. Bovendien belichtte hij de moeilijkheden die Hasselblad (GB) in het algemeen met nevenimport ondervond. Telos verklaarde zich bereid, de aangelegenheid te onderzoeken en Hasselblad (GB) alle inlichtingen te verstrekken die de handelaar die de lens had geëxporteerd, zouden kunnen aanduiden.

12. Op dat tijdstip wist Hasselblad (GB) kennelijk nog niet, dat Telos die lens aan Camera Care had verkocht en vermoedde hij dat een Franse detailhandelaar de leverancier was. Daarom richtte Hasselblad (GB) ook geen rechtstreeks uitvoerverbod tot Telos, maar verzocht hij deze firma slechts zich met de zaak bezig te houden. Telos wist echter zeer goed dat hijzelf de leverancier van de lens was geweest en dat Hasselblad (GB) dergelijke parallelimporten van alle Hasselblad-produkten in feite wilde verbieden.

13. In zijn brief van 6 september 1978 aan Telos verzocht Hasselblad (GB) opnieuw, alle informatie over de export aan Camera Care door een van de detailhandelaren aan wie Telos zou hebben geleverd te willen verstrekken. Ook uit deze brief blijkt dat Hasselblad (GB) iedere parallelexport naar zijn contractgebied onmogelijk wenste te maken.

14. Een brief van Telos van 11 september 1978 aan Camera Care is geheel en al conform de wensen van Victor Hasselblad en Hasselblad (GB). Daarin wordt gesteld (vertaling): „We hebben een brief van Hasselblad (GB) ontvangen, waarin ons wordt medegedeeld dat zij ontdekt hebben dat de lens die in Engeland werd gesignaleerd, door U aan een van hun cliënten werd verkocht. U moet zich goed realiseren, dat deze geheel door U veroorzaakte toestand niet te dulden is" (4).

(1) Engels origineel: „considering our contract with Hasselblad Sweden, we are obliged to confirm that we cannot do any business with you".

(2) Duits origineel: „3. Wir haben keinerlei vertragliche Abmachung, die es uns untersagt, Material an Kunden aus der EWG oder sonstigen Ländern zu exportieren. Wir unterscheiden grundsätzlich nicht zwischen französischen und ausländischen Kunden, solange unsere Rechnungen bezahlt werden.".

(3) Duits origineel: „weil Camera Care die gelieferten Waren nicht abredegemäß in arabische Länder sondern in Großbritannien verkauft habe und weil Camera Care zusätzlich auch Ersatzteile geliefert haben wollte, ...".

(4) Engels origineel: „We received a letter from Hasselblad (GB) Limited, in which they inform us, that they found out that the lens turned up in England was sold by you to one of their customers ... As you can well imagine, this is an intolerable situation caused entirely by you ...".

15. Op 24 november 1978 stelde Victor Hasselblad zich na overleg met Hasselblad (GB) in verbinding met Telos met betrekking tot de export naar het Verenigd Koninkrijk, omdat nu duidelijk was geworden dat niet een Franse detailhandelaar maar Telos zelf aan Camera Care had geleverd. Een brief van Victor Hasselblad aan Hasselblad (GB) van 24 november 1978 doet verslag van Victor Hasselblad's optreden tegen Telos en vermeldt met name dat Victor Hasselblad zich telefonisch met Telos in verbinding gesteld heeft in verband met de uitvoer naar Groot-Brittannië. Telos heeft daarbij medegedeeld dat deze aan Camera Care had geschreven met het verzoek de verkooplokalen van Telos niet meer te betreden, omdat Telos niet aan buitenlandse handelaren kan verkopen. Telos zou ook zijn personeel in die zin instructies hebben gegeven.

II. Juridische beoordeling

16. In overeenstemming met artikel 15, lid 1, sub b), van Verordening nr. 17 kan de Commissie bij beschikking aan ondernemingen geldboeten opleggen van tenminste 100 en ten hoogste 5 000 rekeneenheden, wanneer zij opzettelijk of uit onachtzaamheid in antwoord op een verzoek als bedoeld in artikel 11, een onjuiste inlichting verstrekken.

17. Ingeval van onjuiste inlichtingen is het voor de toepassing van artikel 15, lid 1, sub b), in tegenstelling tot de door Telos geuite opvatting, irrelevant of deze zijn verstrekt naar aanleiding van een „eenvoudig" verzoek om inlichtingen conform artikel 11, lid 1, dan wel naar aanleiding van een beschikking inzake inlichtingen in de zin van artikel 11, lid 5.

18. Telos heeft op het tweede deel van de vraag („... wie heeft U verboden ...") een onjuist antwoord gegeven aan de Commissie door mede te delen dat er geen regeling is getroffen waarbij hem werd verboden om te exporteren, en dat hij geen onderscheid maakt tussen Franse en buitenlandse cliënten. Het antwoord van Telos doet de Commissie geloven dat er geen maatregelen, verboden of geboden van de zijde van Victor Hasselblad en/of Hasselblad (GB) opgelegd zijn geweest aan Telos om export naar Groot-Brittannië te beëindigen ; Telos zou volledig vrij zijn geweest in zijn verkopen aan Camera Care, alsook bij het afbreken van zijn commerciële relatie.

19. Voor Telos gold nog steeds het in 1974 door Victor Hasselblad uitgesproken gebod, de markten van de alleenverkopers tegen nevenimport te beschermen. Dit tot Telos gerichte gebod kan met een exportverbod worden gelijkgesteld. Telos heeft dit verbod ook in acht genomen, door aan de verkoop van Hasselblad-produkten aan Camera Care de voorwaarde te verbinden dat de produkten niet in het verkoopterritorium van Hasselblad (GB) (d.w.z. het Verenigd Koninkrijk) mochten worden verkocht. Op de vraag van de Commissie met betrekking tot een eventueel exportverbod zou Telos naar waarheid hebben moeten antwoorden, dat Victor Hasselblad hem in juni 1974 het gebod had opgelegd de verkoopgebieden van de alleenverkopers te beschermen, dat wil zeggen niet zelf te exporteren naar die gebieden, noch exporten toe te laten door wederverkopers die door Telos worden bevoorraad.

20. De informatie is echter ook onjuist omdat zij de verdere demarches verzwijgt van Hasselblad (GB) en Victor Hasselblad ter verhindering van de export naar het Verenigd Koninkrijk en die eveneens een exportverbod vormen.

21. Onjuist is iedere inlichting, die van de situatie waarop de vraag betrekking heeft een verwrongen beeld geeft, dat op belangrijke punten sterk van de werkelijkheid afwijkt. Wanneer de informatie derhalve vals of zozeer onvolledig is, dat het antwoord in zijn geheel de Commissie over de werkelijke feiten kan misleiden, is er sprake van een „onjuist antwoord" in de zin van artikel 15, lid 1, sub b).

22. In werkelijkheid hebben het telefoongesprek van 5 juli 1978 en de brief van Hasselblad (GB), maar vooral ook het ingrijpen van de fabrikant Victor Hasselblad midden november 1978 het reeds sinds 1974 bestaande verbod om Hasselblad-produkten naar het contractgebied van andere alleenverkopers te exporteren, vernieuwd en het voor Telos duidelijk gemaakt dat de beide firma's in het algemeen nevenexport naar Groot-Brittannië een ernstig probleem achtten, dat schadelijk was voor de afzet. Dit gold zelfs voor export door volledig niet gebonden detailhandelaren.

23. Er moet rekening mee worden gehouden dat Hasselblad (GB) er bij zijn ingrijpen bij vergissing van uitging dat een Franse detailhandelaar, aan wie Telos had geleverd, de gewraakte export tot stand had gebracht. Daarom werd het verzoek aan Telos gericht, de zaak na te gaan („to look into the matter"). Daardoor was voor Telos duidelijk dat de wens van Hasselblad (GB) om export door — niet gebonden — detailhandelaren naar Groot-Brittannië te stoppen, in de eerste plaats was bedoeld voor alleenverkopers, te meer omdat Telos het gebod van Victor Hasselblad tot bescherming van de nationale markten kende en had beloofd dergelijke gevallen in het oog te zullen houden.

24. Bij het optreden van Victor Hasselblad in november 1978 wilde deze zich opnieuw vergewissen van de goede bedoelingen van Telos, in de toekomst niet te exporteren naar het afzetgebied van een alleenverkoper.

25. De maatregelen van Victor Hasselblad en Hasselblad (GB) beoogden derhalve en met succes, export naar Groot-Brittannië te verhinderen. Telos heeft trouwens dit optreden „goed" begrepen en zijn exporttransacties met Camera Care beëindigd met een beroep op de brief van Hasselblad (GB) en zijn contractuele relaties met Victor Hasselblad.

26. Telos heeft daarentegen ook de door Victor Hasselblad en Hasselblad (GB) opgelegde verbodsbepalingen voor de Commissie verzwegen en haar daardoor een beeld voorgetoverd als zou er geen beïnvloeding van zijn export naar Groot-Brittannië zijn geweest en als zou Telos de relaties met Camera Care vrijwillig hebben afgebroken. Door de direct daaropvolgende opmerking dat Telos geen onderscheid maakt tussen Franse en buitenlandse klanten, heeft Telos die indruk willen versterken. Daarenboven is daardoor een onjuiste inlichting verstrekt, omdat Telos zeer wel onderscheid maakte tussen afnemers in zijn eigen contractgebied en in dat van andere alleenverkopers.

27. De onjuiste inlichting heeft voor het verloop van de procedure ingrijpende gevolgen gehad, omdat zij de Commissie de verkeerde indruk gaf, n.l. dat er geen beïnvloeding van Telos had plaatsgevonden. Eerst uit de verificaties in juni 1980 bij Telos en Hasselblad (GB) is de Commissie de ware situatie duidelijk geworden en is haar de mogelijkheid gegeven tegen Victor Hasselblad en zijn alleenverkopers een procedure in te leiden gebaseerd op artikel 85, lid 1, van het Verdrag.

28. Telos heeft de onjuiste inlichting opzettelijk gegeven. Telos had de maatregelen van Hasselblad (GB) en Victor Hasselblad als een exportverbod opgevat en tevens als een verplichting om de exporten van de wederverkopers in het oog te houden. Telos heeft begrepen dat het de Commissie in het algemeen om opheldering van exportverboden en van leveringsboycot in het bijzonder jegens Camera Care ging, toen zij haar verzoek om inlichtingen deed. Het geven van een antwoord dat verder gaat dan het gevraagde en de aanduiding dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen Franse en buitenlandse cliënten, tonen juist aan dat Telos welbewust en opzettelijk de Commissie heeft misleid.

29. Er was sprake van de versluiering van een ernstige inbreuk op de grondbeginselen van een gemeenschappelijke markt. Telos heeft met de door hem gekozen bewoordingen van zijn antwoord de aandacht willen afleiden van het bestaan van een ernstige inbreuk, namelijk een afspraak om niet te exporteren. Het onjuiste antwoord heeft de procedure aanzienlijk vertraagd en zonder verificatie bij de ondernemingen zou naar alle waarschijnlijkheid het gedrag van de ondernemingen Victor Hasselblad en Hasselblad (GB) in relatie tot Telos nog niet aan het licht zijn gebracht. Onder afweging van deze aspecten lijkt een geldboete ten bedrage van 5 000 Ecu passend,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Aan de onderneming Telos SA wordt een geldboete ten bedrage van 5 000 (vijfduizend) Ecu d.i. 30 880,45 Ffr. (dertigduizend achthonderdtachtig Franse frank en vijfenveertig centiem) opgelegd, omdat deze met opzet een onjuiste inlichting heeft verstrekt in antwoord op een verzoek om inlichtingen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen.

De geldboete moet op rekening nr. 5 770 0065 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen bij de Société Générale te Parijs worden overgemaakt, binnen een termijn van drie maanden na betekening van deze beschikking aan de onderneming Telos SA.

Artikel 2

Deze beschikking vormt executoriale titel in de zin van artikel 192 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht aan de onderneming Telos, 72-76, rue Paul Vaillant-Couturier, F-92300 Levallois-Perret.

Gedaan te Brussel, 25 november 1981.

Voor de Commissie

Frans ANDRIESSEN

Lid van de Commissie